

Kopsoli

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS
2007. gada augusts Nr. 19/18 (941/942)

www.lns.lv

Iznāk no 1954. gada
Cena 40 santimi

PNF kongresā: Ģenerālajā asamblejā

14. — 15. jūlijā Spānijas galvaspilsētā Madridē notika Pasaules nedzirdīgo federācijas (PNF) 17. Ģenerālā asambleja (ĢA), kurā piedalījās 84 valstu balsstiesīgi delegāti (to valstu nedzirdīgo organizācijām, kuras nebija nomaksājušas biedru naudu, nebija balsošanas tiesību un tās netika uzskaitītas).

LNS pārstāvēja viceprezidenti EDGARS VORSLOVS un MARUTA PITERNIECE.

Delegāti divas dienas strādāja no agra rīta līdz vēlam vakaram, lai izskatītu daudzus dokumentus. Rezultātā Ģenerālā asambleja:

- ❖ Noklausījās un apstiprināja PNF valdes ziņojumu par federācijas darbu no 2003. līdz 2007. gadam;

- ❖ Noklausījās ziņojumu par PNF finansiālo stāvokli un auditoru ziņojumu par minēto periodu.

Interesants fakts, ka vairāk nekā pusi (68%) PNF budžeta veido Somijas Nedzirdīgo savienības ziedojumi;

- ❖ Noklausījās pārskatu par organizācijas turpmāko darbību;

- ❖ Izdarīja izmaiņas PNF statūtos.

Būtiskākās no tām:

a) PNF juridiskā rezidence būs Somijā, bet tā darbojas visā pasaulē;

b) PNF sapulču valoda būs starptautiskās zīmes (nav tādas starptautiskās zīmju valodas!), bet sarakste un dokumenti būs angļu valodā;

c) PNF turpmāk nebūs ģenerālsekretāra, bet būs administrācija, kuru vadīs izpilddi-

rektors;

- ❖ Izskatīja PNF biedru priekšlikumus un lielāko daļu nodeva valdei dziļākai izvērtēšanai;

- ❖ Apstiprināja PNF darbības plānu 2007. — 2011. gadam;

- ❖ Noteica, ka turpmāk PNF biedru nauda būs jāmaksā EUR;

- ❖ Izvēlējās 2011. gada kongresa norises vietu. Bija divas kandidatūras — Dienvidāfrikas Republika (DĀR) un Turcija. Ar ievērojamu balsu pārsvaru 66 pret 19 uzvarēja DĀR: nākamais kongress notiks DĀR pilsētā Durbanā, kas atrodas Indijas okeāna krastā;

- ❖ Ievēlēja PNF vadību uz turpmākajiem četriem gadiem:

prezidents — Markku Jokkinen (Somija), viceprezidents — Feliciano Sola Lima (Spānija), valdē — Colin Allen (Australija), Deborah Oyuu Iyute (Uganda), Birash Dangol (Nepāla), Johan Bert Wesemann (Nīderlande), Hanne B. Kvitvaer (Norvēģija); Valery Rukhledev (Krievija), Vilma Susan Newhoudt-Druchen (DĀR), Tomas Hedberg (Zviedrija) un Joseph Murray (ASV);

- ❖ Ievēlēja auditoru turpmākajiem četriem gadiem, un tas būs Frej Lobbas no Nexia International.

Nobeigumā PNF prezidents pasniedza atzinības rakstus Somijas, Zviedrijas, Dānijas, Norvēģijas un Krievijas nedzirdīgo organizācijām, kuras ziedojušas ievērojamus finansiālos līdzekļus PNF darbībai.

Pēc Ģenerālās asamblejas no 16. līdz 22. jūlijam turpat

Madridē notika PNF 15. kongress. (No LNS mājaslapas)

Maruta Piterniece, LNS viceprezidente: «Man pēc vairāku PNF kongresu un Ģenerālās asamblejas apmeklēšanas radies secinājums, ka nepieciešami daži pārkārtējumi tā nemainīgajā tradicionālajā norisē.

Pirmkārt, es piekritu Ungārijas ierosinājumam, ka Ģenerālā asambleja jāriko biežāk — ik pāris gadus, jo četri gadi veido pārāk lielu pārrāvumu pārskatos par to, ko dara PNF augstākā vadība.

Otrkārt, pats PNF kongress ir pārāk garš (divas nedēļas — visas norises kopā). Tēmas, problēmas un risinājumi atkārtojas katreiz vienādi.

Būtu vēlams apspriest tikai jaunākās iezīmes un tendences, konstruktīvi nosakot atšķirīgos uzdevumus un mērķus, kas gaida nedzirdīgo sabiedrību nākotnē.

Ko guvu no līdzdalības? Bija interesanti vērot atklāšanas un noslēguma ceremonijas (ar dalībvalstu karogiem videoekrānā, lieliem baloniem, bērnu nometnē sagatavotu uzvedumu, spēļu tradīcijām utt.).

Pašu Spāniju, arī galvaspilsētu Madridi ar tās skaisto arhitektūru neiznāca iepazīt, jo ceļā uz kongresu katru dienu pagāja divas stundas un pārējais laiks — plenārsēžu un nodarbību zālēs». ♦

Plašāku aprakstu par iespaidiem PNF kongresā nākamajā numurā apsolijs sniegt LNS viceprezidents **Edgars Vorslovs**.

«KS» preses dienests

Šajā numurā

⇒ Arī LNS ir dalībvalsts Pasaules Nedzirdīgo federācijā. Tāpēc ieskaties rakstā blakus, ko sprieda mūsu delegāti PNF kongresā Spānijā.

⇒ Tālāk — svētku reize Valmierā. Urā — sešdesmitgadnieci, un lai saulaina, radoša taka ved tālāk!

⇒ Nedzirdīgais cilvēks darba tirgū — ceļš nav viegls, bet iespējams. Savā pieredzē dalās Natālija. Paldies viņai par atsaucību!

⇒ Goda biedru lappusē šoreiz rēzekniete Ļubova Makuža.

⇒ Bet dziesmu manai paaudzei skandina Irīna un Jānis — lūk, integrācijas piemērs realitātē!

⇒ Vēl joprojām kavējamies skaistās atmiņās par redzēto, pārdzīvoto un izjusto Rēzeknes festivālā.

⇒ Jaunieši iegūst Eiropas programmas «Jau-natnei» balvu.

⇒ Aicīna mācīties Bar-kavas arodvidusskola un Sociālās integrācijas centra Koledža RRC Jūrmalā. Jaunieši, nepalaidiet garām iespēju iegūt labu profesiju!

⇒ Pielikumā: ziņu lapa «Darbs klusumā» — par to, kā un ko mācījās topošie nedzirdīgie uzņēmēji, tie, kuri vēlas uzsākt savu biznesu.

⇒ Un vēl — mīļi sveicieni jubilāriem un iespēja iepazīties.

Izdevumu 2007.gadā
finansē Rīgas Dome

Jubileja: Valmieriešiem sešdesmitgade

Šie biedri atceras, kā bija TOREIZ, pirms daudziem gadiem...

Vēstures fakti liecina, ka Valmieras nodaļas dibināšana oficiāli notikusi 1947. gadā, kaut arī gana sarežģīts bijis ceļš uz šo statusu.

Uz to atskatījās valmierieši, sanākot kopā sava namiņa mājīgajā pagalmā 27. jūlija pievakarē. Biedrības ilgadīgā vadītāja Dace Lāce īsumā atsaucā atmiņā pagātnes notikumus un ļaudis, kuri toreiz stāvēja pie biedrības šūpuļa, pateicās visiem, kuri atbalstījuši savas biedrības attīstību ar darbu, ar līdzdalību un interesi par to.

Valmierieši var pamatoti lepoties ar saviem sasniegumiem. Acīmredzamas labas pārmaiņas notikušas ar kluba ēku (biedrības rīcībā no 1963.gada). Nomaiņūšās paaudzes, bet nemainīga palikusi cilvēku vēlēšanās būt kopā — savā biedrībā, klubā, sabiedriskā darbā, pašdarbībā, atpūtas brīžos, kultūras un sporta pasākumos.

Šī laika jaunā iezīme, kas raksturo valmieriešu aktīvo būtību, — tā ir iekļaušanās dažādu projektu realizācijā. Gatavojuši un realizējuši tos paši,

piedalījušies lielo ES finansēto projektu («Runājošās rokas», «Klusās rokas», «Mēs sabiedrības daļa I», «Mēs sabiedrības daļa II» u.c.) uzdevumu veikšanā.

Tā bijusi laba skola, izaugsmes iespēja, savas varēšanas apliecinājums un iestrādes nākotnei.

Valmierieši visus vienmēr priecējuši ar saviem radošiem sasniegumiem un talantiem pašdarbības mākslā. Sajūsmīnātie skatītāji festivālos un koncertos aplaudējuši Avārijas brigādes muzikālo un citu uzvedumu dzirkstošajam humoram un dzīvespriekam, kas valda visos iestudējumos.

Ne velti tieši šajā biedrībā dzima un tika realizēta iecere par pirmo pašdarbības festivālu pirms vairāk nekā 10 gadiem. Toreiz tas saucās «Smeļies vesels». Un tā kopā ar valmieriešiem esam smaidījuši un smējušies, apceļodami festivālus visās biedrībās — nu jau sācies otrais aplis pa tām.

Ne jau tikai smieklī, bija arī nopietns darbs, pārdzīvojumi, grūtības, paveiktas daudzas būtiski svarīgas lietas: attīstīta sadarbība ar pašvaldībām, ar vietējo sabiedrisko organizāciju — NVO tiklu, apgūta pašmāju un ārvalstu pieredze, saposta ne tikai māja, bet arī tās pagalmi.

Gadu gaitā biedrība no maza ļaužu pulciņa izauga par vienu no lielākajām un spēcīgākajām biedru organizācijām LNS sistēmā. Pamazām dibinājās grupas — teritoriālās pilsētā un skolā (1953), vēlāk pievienojās Mazsalacas, Cēsu, Salacgrī-

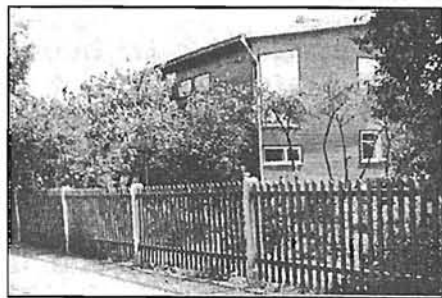
vas, Limbažu. Līdz 1967. gadam biedrību vadīja LNS Goda biedre Anna Rozīte, pēc tam Dace Lāce. Darbojās aktivisti V. A. Bergmaņi, A. Bāliņš, Dz. Mieze, E. Birzgalis, J. Kļaviņš u.c.

Biedrība aktīvi piedalījies dažādās skatēs, pati organizēja pasākumus, attīstīja pašdarbību, sportu. Patlaban biedrībā ir 112 biedru un 3 grupas (Limbažos, Valmierā, Cēsīs).

Jubilejas reizē bija daudz apsveikumu — no vietējām pašvaldībām, LNS biedrībām, Valmieras autobāzes, AS Valmieras piens, radniecīgām organizācijām u.c.

Daudz mīļu vārdu un sirsnības cilvēki dāvāja arī savai vadītājai Dacei Lācei, kura, izrādās, dzimusi vienā gadā ar savu biedrību un šogad atzīmē apaļu jubileju. (Vēlreiz — sveiciens Dacei!)

Sešdesmitgade sagaidīta godam. Daudz paveikts, bet vēl vairāk darāmā priekšā, jauni projekti, jaunas radošas ieceres un vizijas. Lai piepildās viss, kas tiek iecerēts, un lai arī daudz ne-cerētu labu lietu priecē jūs gaitā uz nākamo jubilejas piecgadi, desmitgadi utt. ▲

Valmieriešu klubiņš toreiz, pirms gadiem...

Ieskaties: Aicina mācīties uz Barkavu

Pamatskolu abiturienti, nākamie audzēkņi!

Ja kādu interesē būvdarbi un mūsdienu celtniecības piedāvātās iespējas, ja ir vēlēšanās apgūt dažādus celtniecības arodus vai celtnieka — tehniķa profesiju, tad aicinām uz Barkavas arodividusskolu Madonas rajonā.

Arodu var apgūt 3 gadu laikā. Bet, ja jauniešiem vēlas paralēli apgūt arī pilnu vidējās izglītības kursu, tad var mācīties 4 gadus un iegūt apdares darbu tehniķa kvalifikāciju.

Pie mums jau 2 gadus būvdarbu grupās ļoti sekmīgi mācās nedzirdīgie un vājdzirdīgie. Mācības notiek kopā ar dzirdīgajiem jauniešiem, taču tas netraucē ne vieniem, ne otriem. Puiši ir pierādījuši, ka dzirdes problēmas nav nekāds būtisks trūkums vai šķērslis izvēlētais profesijas apgūvei.

Šie nedzirdīgie jaunieši vienlīdz labi integrējas sabiedrībā, jo dara to ik dienu — mācībās, sadzīvē (dienesta viesnīcā), un tas netraucē labi mācīties un apgūt dažādas dzīvei noderīgas prasmes. Barkavas

arodvidusskola pamatoti lepojas ar viņiem. Otrā kursa izglītības programmas *Būvdarbi* audzēknis Denis Saldabalovs starptautiskā celtnieku konkursā ieguva 2. vietu dekoratīvā apmetuma veidošanā; nedzirdīgie jaunieši kā vieni no labākajiem piedalījās starptautiskajā stažēšanās praksē ārvalstīs 2007.gada aprīlī — maijā ES programmas Leonardo da Vinči ietvaros.

Barkava, protams, nav liela pilsēta ar

daudz un dažādām izklaides iespējām

Nedzirdīgie darba tirgū: Ierobežotas izvēles iespējas

Irīna Kristoforova

Natālijai Kalns ir 38 gadi. Viņa strādā Latvijā populārā virtuvē **Lido Vērmanīti**, jau 8 gadus... Bet nu visu pēc kārtas!

Kādas ir tavas atmiņas par bērnību?

Piedzimu Krievijā, Pleskavā. Uzaugu dzirdīgo ģimenē. Dzirdi zaudēju, kad deviņos mēnešos mani piemeklēja gripa. Es neatceros, ko esmu dzirdējusi, tas bija tik ļoti sen, kad gulēju šūpulī un brēcu. Esmu saradusi un pieņēmusi šo klusuma pasauli, kaut arī īstenībā gribētu dzirdēt, kā putni čivina, kā meži šalc, mašīnas trokšņus, cilvēku čukstus. Tomēr nejūtos nelaimīga, ka nedzirdu, jo man ir sava nedzirdīgo pasaule, sava zīmju valoda — par to es priecājos. Dzīvē ir jāpriecājas.

Kur tu mācījies un kā nokļuvi Latvijā?

Mācījos Krievijā, Pitalovas nedzirdīgo bērnu internātskolā, kur visas darba dienas dzīvoju internātā, bet brīvdienās biju kopā ar ģimeni. Reizēm jutos tik skumji, ka mani vecāki ir tālu, gribējās biežāk tikties, it īpaši vakaros, kad nebija neviena, kas mani liktu gulēt. Cik labi gan ir dzirdīgiem bērniem, kuri katru dienu iet uz savām mīļām mājām, — tā es toreiz domāju...

Mācījos arī vakarskolā — turpat Krievijā pabeidzu pilnu vidējās izglītības 12 klašu programmu. Tālāk mācīties nebija iespējas, pasaulē nāca bērns un vairāk bija jādomā par ģimeni.

Kādā jaukā dienā, kad Rīgā, «Rītausmā», notika nedzirdīgo izrāde, mēs ar draudzeni nolēmām aizbraukt uz Latviju, lai paskatītos un iepazītos ar turienes cilvēkiem.

Man šī zeme iepatīkās kā skaista, maža valsts, ar daudz labākiem dzīves apstākļiem nekā manā dzimtenē. Drīz vien

notika arī liktenīgā iepazīšanās ar manu nākamo vīru, un tā apmetos uz dzīvi šeit. Piedzima meitiņa Džemma, kura tagad mācās Rīgas nedzirdīgo bērnu internātskolā un aizraujas ar peldēšanas sportu un basketbolu. Par to es priecājos.

Pastāsti par savu darbu: kā nokļuvi «Lido» un kā tevi tur uzņēma?

Kāda mana paziņa piedāvāja strādāt tur par apkopēju. Es tam piekritu, jo toreiz darbu bija grūti atrast. Man bija pilnīgi vienalga, kāds ir darbs, — galvenais, ka vispār bija, lai nopelnītu kaut vai maizei.

Par apkopēju nostrādāju kādus divus gadus, bija drausmīgi grūti: no vienpadsmitiem vakarā līdz pieciem rītā, visu nakti, kad visi saldi gul, es tik mazgāju un berzu. Tad kādu dienu man piedāvāja strādāt dārzenu cehā. Mizoju burkānus, kartupeļus utt. Darba bija ļoti daudz, kā jau zini, Lido ir populāra ar savu virtuvi un cilvēku tur vienmēr ļoti daudz. Arī pasūtījumu uz kāzām, bērēm utt.

Tā nu gadījās ka pēc kāda laika man piedāvāja atkal citu darbu — par pankūku cepēju. Cepu visādas: pankūkas ar gaļu, ar biezienu, ievārijumu utt.

Diendienā stāvēju pie karstas pannas — tas tiešām bija nogurdinoši, bet ar laiku pamazām pieradu. Tagad varu teikt, ka šis darbs man daudz labāk patiek par iepriekšējiem. Man ir normāls darbalaiks no rīta līdz trijiem dienā, un tā paspēju arī mājās kaut ko padarīt un būt kopā savu meitiņu.

Kā tu sazinies ar darba kolēģiem?

Mūsu darba kolēģi ir draudzīgi. Mēs vienmēr sasveicināties; ja vajag kaut ko, droši varu pajautāt. No lūpām nolasu viņu teikto; ja gadās, ka nespārot, tad uz papīra rakstām, bet tik liela runāšana jau nesanāk — nav daudz kopīgu lietu, ko runāt, tāpēc labāk daru savu darbu. Protams, reizēm gan gribētos vairāk sakontaktēties ar darba kolēģiem, uzzināt vairāk jaunumu...

Bet par ko tu vispār gribētu strādāt?

de-jas, vokālie ansambļi, mūsdienų dejas u.c.), militārajā un jaunsargu apmācībā, floristikā un telpu noformēšanā.

Skolā uzlabots Informātikas kabinets, atjaunota bibliotēka, sporta zāle, renovēta ēdnīca — kafejnīca. Iespējams apmeklēt baseinu. Arī vietējais kultūras nams piedāvā plaša spektra nodarbību un līdzdalības iespējas savu interešu un talantu attīstīšanā. Jauniešu un skolotāju secinājums ir vienots: darboties gribēši jaunieši vienmēr atrod iespējas darīt kaut ko interesantu un

Noteikti par pārdevēju pie kases, jo man patīk saskarties ar cilvēkiem, skaitīt naudu, būt laipnai, apkalpot pircējus. Žēl, ka nevaru dzirdēt. Nedzirdīgiem cilvēkiem darba iespējas ir pārāk ierobežotas... Lielākoties viņi strādā vienkāršus darbus. Vājdzirdīgiem jau lielāka izvēle, bet cik labi ir dzirdīgiem cilvēkiem, kad viņi var izvēlēties jebkuru darbu.

Vai tu domā arī turpmāk strādāt Lido?

Jā, kur tad nu citur būs labāk! Man te jau pierasts darbs, ir pieredze, pazīstami cilvēki. Alga nav tik liela, bet iztikai pietiek, var arī ļoti paēst. Tā kā pagaidām nesūdzos.

Bet, ja man piedāvātu labu darbu tuvāk mājai, ar lielāku atalgojumu, tad arī padomātu, kā rīkoties.

Vai arī svētkos esi kopā ar darba kolēģiem?

Mūsu darbavietā katru gadu rīko Ziemassvētku ballīti, bet es nepiedalos. Ko es tur darītu? Man nebūtu ar ko parunāt. Un nedomāju, ka ar mani kāds šajā reizē sarakstīsies uz papīra. Tāpēc labāk eju savu ceļu. ▲

vakaros un brīvajā laikā. Taču, ņemot vērā, ka mācības ir nopietna lieta un lauku videi visbiežāk ir sava audzinoša un pozitīva ietekme uz jauno cilvēku, šo faktu varam uzvert arī kā labu un pat nedaudz ekstrēmu.

Arodvidusskola vienlaikus piedāvā plašas interešu izglītības un fakultatīvo nodarbību iespējas uz vietas skolā: sportā (vieglatlētika, basketbols, volejbols, florbols, futbols, arī cīņas sports u.c.) mākslinieciskajā pašdarbībā (tautiskās

izkopt ne tikai savu profesionālo kompetenci, bet arī savu radošo personību.

Informāciju sagatavoja:

Būvdarbu II kursa, B2 grupas audzinātāja, komerzinību skolotāja — surdotulks, **Lilīta Zukule** un Barkavas arodvidusskolas projektu vadītāja **Anita Juška**.

Tuvākas ziņas e — pastā:

anita.jushka@inbox.lv

www.barkarod@madona.lv ▲

LNS Goda biedri

1989

Lūbovas Makužas CV

Dzimusi 1932. gada 20. martā
1952. — **1979.g.** — Darbs Rēzeknes mācību un ražošanas uzņēmumā.

1979. — **1987. g.** — LNS Rēzeknes nodaļas priekšsēdētāja un kluba vadītāja. Aktīva sabiedriskā darba veicēja un pašdarbiece.

1989.g. — piešķirts LNS Goda biedra nosaukums.

Katram savs laiks!

Šeit jūsu uzmanībai vēl viena kluba vadītāja! Enerģiska bez gala vēl šodien! Iepazīstieties — Lūbova Makužas kundze no zilo ezeru zemes — Rēzeknes.

Augusi laukos kā trešais bērns piecu bērnu ģimenē. Vecākiem bija sava lauku saimniecība. Pirmās skolas gaitas Lūba sākusi Laizānu kurlmēmo skolā, tad mācījies tālāk Maltas skolā, līdz beigusi tā saukto «Freimaņu skolu». Pēc tam atgriezies laukos pie mammas, kur bija vajadzīgas čaklas rokas. Kad Lūbova kļuva 20 gadus veca, Nedzirdīgo biedrība Rēzeknē uzbūvēja savu mācību un ražošanas uzņēmumu, un viņa tur sāka strādāt par šuvēju, par noliktavas pārzini un vēlāk par piegriezēju. Tas bija 1952. gads.

Kā jau daudzi citi pāri, arī Lūbova ar savu dzīvesbiedru iepazīs nedzirdīgo klubīnā un 24 gadu vecumā jau bija precēta sieva. Otra pusīte — Staņislavs bija cilvēks ar zelta rokām. Viņa arods — kurpnieks. Šai laimīgajai laulībai ir turpinājums — meita un mazdēls. Viņi šodien ir Lūbovas kundzes lielākais prieks, jo Staņislava vairs nav līdzās. Lūbovas kundze slavē savu meitu, cik uzmanīga un rūpīga viņa ir pret mammu. Viņa ir pārlie-

cināta: vienmēr varēs sagaidīt sirds siltumu un palīdzību, meita vienmēr nokārtos visas lietas, kur vajadzīgas dzirdīgas ausis. Makužas kundze saka, ka viņa ar vislielāko prieku pieskata mazdēlu.

Vēl Makužas kundzei patīk atpūsties pie skaistā Rāznas ezera, kur mēdzot notikt sporta spēles. Viņa labprāt apciemo draudzenes, kad apdarīti mājas darbiņi. Joprojām aktīvi darbojas savā klubīnā (apmeklē visus svētkus un godus), jo tas taču ir viņas klubīnā.

Turpat kā pirms trīsdesmit gadiem (1979) Makužas kundze tika ievēlēta par LNB Rēzeknes nodaļas vadītāju un no-

nāca arī kluba vadītāju amatā, kur nostrādāja līdz 1987. gadam, kad devās pelnītā atpūtā. Aktīvajā dzīves virpulī Lūbova vienmēr atsaucīgi piedalījās gan sabiedriskajā dzīvē, gan darbojās dramatiskajā pulciņā, gan bija liela dejotāja.

Makužas kundze aizrautīgi stāsta, kā toreiz tika organizēti pašdarbnieku izbraukumi uz Preiļu un Ludzas pirmorganizācijām, cik daudz kopsapulču Preiļu, Ludzas, Zilupes, Dricēnu pirmorganizācijās bijis un kā viņa rīkoja pensionāru salidojumus.

Un kur tad vēl interesantie pārgājieni, ekskursijas uz muzeju un citur! Vienmēr jūsi aktīva dalībniece pašdarbības kolektīvu reģionālajās skatēs Rīgā.

«Man vienmēr ir patīcis organizēt dažādu interešu klubīnus,» viņa saka un sāk stāstīt, kādus interesantus atjautības uzdevumus viņa rīko, kur smēļas idejas, kā vēl tagad palīdz gatavot pasākumus.

Atsevišķs stāsts būtu arī par kādreiz tik populāro biedrības sienas avižu veidošanu. Tas bija Makužas kundzes vaļasprieks.

Kā ir tagad? — uzdodu jautājumu, un Makužas kundze steidz slavēt savus rēzekniešus, gados jauno uzņēmīgo kluba saimnieci Sandru un tobrīd notiekošo LNS pašdarbnieku festivālu Rēzeknē.

«Viss turpinās, tikai savādāk... Šodien visur vajag naudu, arī jaunie bez naudas nav iekustināmi,» tā Lūbova secina un atzīst:

Vēl vienmēr kopā savējiem!
Lūbova

«Protams, es augsti novērtēju LNS strādājošo cilvēku darbu! Man prieks, ka viņi ir kļuvuši tik zinoši, jo pastāvīgi izglītojas. Mēs bijām sabiedriski aktīvāki, ļoti daudz, gandrīz visu veicām bez atlīdzības kā brīvprātīgie, bet tad jau bija citi laiki. Tāda bija mūsu izvēle, un bija citas privilēģijas. Visam un katram no mums savs laiks,» pasmaida Lūbova. ▲

Aicina darbā

SIA «Artdizains» aicina pieteikties strādniekus ar dažādām amatprasmēm **darbam celtniecībā.**

Kontaktpersona:

Juris Kikurs — telefons
292442058 (Izīnās)

LNSF Balvas izcīņa makšķerēšanā

2007. gada 18. augustā pl. 7 — 12 Rīgā, Ūdens ielas galā, pie Zundas upes.
 Programmā: **pludinmakšķerēšana** — 5 stundas. Dalības maksa: ar SK pieteikumu 1. Ls; pārējiem 2 Ls.
 Pieteikties līdz 15. augustam pl. 16.

Avīze par baltu velti!

LNS mītnē, 11 stāva gaitenī pie «Kopsolī» vienmēr jūsu rīcībā jaunākie preses izdevumi.

Laikraksts «Rītdiena» jums pieejams līdzņemšanai uz māju — **bez maksas.**

Integrācija: Dziesma manai paaudzei dzied Jānis un Irīna

21. jūlijā Cēsu pils estrādē konkursā «Dziesma manai paaudzei» piedalījās dzirdīgais dziedātājs Jānis Graudiņš un mūsējā – Irīna Kristoforova. Lūk, abu iespaidi!

★ Kā jums radās ideja piedalīties koncertā «Dziesma manai paaudzei»?

Jānis: Ideja radās ceļojuma laikā uz Čehiju, kur devāmies ar Raiņa skolas ansambli un nedzirdīgo jauniešu melodeklamācijas grupu. Jau iepriekš ar Irīnu esam dziedājuši kopā, un tas man vienmēr ir sagādājis milzīgu prieku, patīkamas emocijas un vēlēšanos dziedāt atkal un atkal. Vienmēr esmu sajutis, ka Irīna to dara no visas sirds un dvēseles, tāpēc izteicu viņai šādu priekšlikumu, kuram labprāt viņa piekrita.

Irīna: Man melodeklamācijas žanrs ir ļoti tuvs. Ar to iepazīnos, jau mācoties Valmieras skolā, kad uzstājos pirmoreiz Ziemassvētku sarīkojumā ar dziesmu «Tu, mans mīļais čipendeilis». Tas bija 5. klasē un pēc tam arvien vairāk vēcākās klasēs un vēlāk arī Raiņa skolā Ineses Immures vadībā. Arī tagad esmu melogrupas «Alias» sastāvā. Pirmā dziesma kopā ar Jāni bija «Lakstīgala» (*attēlā*). Visas dziesmas (un to ir ļoti daudz!) man vienādi mīļas un noder visādos brīžos — kad priecīgi vai skumji — tās man palīdz dzīvot, tā var teikt.

Katra dziesma, ko izpildu publikas priekšā, man sagādā lielu gandarījumu un prieku — vienalga, vai nedzirdīgie vai dzirdīgie klausītāji. Jānis man šādu iespēju šad un tad dod, un es to izmantoju arī šoreiz.

★ Kāpēc izvēlējāties šādu dziesmu izpildījuma veidu – kopā ar melodeklamāciju zīmju valodā?

Jānis: Jau iepriekš uzstājoties dažādos koncertos kopā ar melodeklamācijas grupu, redzēju, ka liela daļa dzirdīgo ar lielu interesi vēro zīmju valodu un pēc tam ir atzinuši, ka šāds savienojums dziesmu padara daudz emocionālāku. Plašākai auditorijai samērā reti ir iespēja redzēt šādu priekšnesumu, tāpēc es nolēmu tik popu-

lāro dziesmu pasniegt pavisam oriģinālā veidā — dziedot to vienlaicīgi divās valodās!

Irīna: Tā nebija mana izvēle, es to tikai varēju atbalstīt ar savu līdzdalību. Vienlaikus sapratu, ka tā ir mana iespēja parādīt dzirdīgiem cilvēkiem, cik zīmju valoda ir

Irīnai, ka viņa piekrita piedalīties un traucās pat no Liepājas uz šo koncertu. Šim koncertam bija pieteikušies vairāk nekā 130 dalībnieki, no kuriem koncertā piedalījās tikai 40. Mazliet žēl, ka organizētāji nebija informējuši koncerta vadītāju par mūsu priekšnesuma būtību, tāpēc Fredis bija ļoti izbrīnīts, kad Irīna vairākkārt atteicās ņemt mikrofonu. Man bija izdevība pāris vārdos pastāstīt un aicināt publiku dziedāt līdzī abās valodās, kas arī lieliski nostrādāja. Liela daļa mācēja parādīt vārdu «nolamājas» un uz dziesmas beigām jau iemācījās arī citus vārdus! Galvenais rezultāts bija panākts — saņemta publikas atsaucība.

Irīna: Jā, patiešām — galvenais pasākuma vadītājs Fredis, liekas, līdz saskarei ar manu uzstāšanos vispār nebija zinājis, ka pasaulē

eksistē tādi nedzirdīgie cilvēki. Pēc mūsu dziesmas viņš publiski atzina, ka ir šokā par redzēto. Nu, re, vēl viens vismaz par mums uzzināja! Protams, arī visi pārējie, kas vēroja priekšnesumu. Man šķiet, uzstāšanās izdevās, jo publikai patika.

★ Vai arī turpmāk plānojat šādas kopīgas uzstāšanās?

Jānis: Es ļoti ceru, ka mūsu sadarbība turpināsies un tad jau arī skatīsimies un domāsim par jauniem koncertiem, konkursiem, festivāliem. Es domāju, ka nākošais solis aiz «Dziesma manai paaudzei» būtu Eurovīzija (*joks*)...

Irīna: Varbūt mēs varētu ar priekšnesumiem piedalīties kādos saviesīgos nedzirdīgo pasākumos, lai tos padarītu interesantākus, kā esmu vērojusi dzirdīgo praksē. Tas varētu būt jubilejās, kāzās utt.

Man šķiet pievilcīgi arī tas, ka Jānis pamazām, pa vārdu vien sāk apgūt zīmes un tās «iepin» dziesmās no sevis. Arī šajā koncertā viņš dziedāja gan ar balsi, gan rādīja zīmēs piedziedājumu.

Dziedot zīmēs, es piepildu savu bērības sapni — kļūt par dziedātāju. To izloloju pavisam maza, stāvot spoguļa priekšā un izmēģinot balsi mikrofonā. Tā ar savu sapni esmu nonākus uz skatuves — tagad arī dzirdīgo publikas priekšā. ▲

izteiksmīga un bagāta, — taiā var ne tikai runāt, bet arī dziedāt un pat savīļņot ar to skatītājus. Esmu pati to sajutusi, redzot publikas atsaucību.

★ Un kāpēc tieši šī dziesma – K. Elsberga «Asaru krelles»? Kas tajā likās vispievilcīgākais?

Jānis: Jokojot varētu teikt, ka visvairāk piesaistīja viena rindiņa teksta – «*Vai tad nepieskarsies nemūžam neviens pie šīm krūtīm, šīm kājām, šīm gūžām*», bet, ja nopietni, tad šī dziesma ir publikas mīlēta un man personīgi tuva jau no bērnības... Tad gan pie teksta vēl nepiedomāju, bet ļoti patika melodija. Likās, ka arī zīmju valodā būs viegli parādīt šo dziesmu un arī es varēšu iemācīties zīmju valodā vismaz piedziedājumu.

Irīna: Sākumā dziesma man likās tāda skumja. Manā uztverē tā ir ļoti sievišķīga un tāpēc vēlāk varēju viegli iejusties tās ritmā un saturā. Katrā dziesmā man vajadzīga šī pārdzīvojuma sajūta. Parasti izvēlos tikai tādas, kas man iekšēji tuvas. Piemēram, nekad nedziedātu reperu stilā vai tamlīdzīgi.

★ Kā noritēja pats konkurss un vai esat apmierināti ar rezultātu?

Jānis: Jāsaka vispirms liels PĀLDIES

Atgriezoties pie tēmas : Festivāla atskaņas

Skaisti notikumi ilgi glabājas cilvēku atmiņā. Vēl tagad mūsu ļaudis atceras svētku salūtu «Ritaismā» LNS — 75 jubilejā, svinīgo gaisotni Melngalvju namā vēl pēc 5 gadiem, plašo starptautisko forumu Latviešu biedrības namā 2005. gadā, ikgadējos pašdarbības festivālus Latvijas pilsētās — katru ar savu «rozīnīti», savu atšķirīgo gara, radošās domas lidojumu.

Arī par šī gada festivālu Rēzeknē tur bijušie atsaucas atzinīgiem vārdiem, un vienprātīgs ir atzinums: šai tradīcijai jāturpinās. Tāpēc arī uzsākts otrais aplis pa Latvijas pilsētām.

Jūsu uzmanībai **Daigas Delles** intervijas Rēzeknē!

Regīna, Mairita, Ināra.

Regīna Proviča

(Rēzeknes rajons)

Man patīk šī diena. Divdesmit gadus nebiju satikusi savas paziņas! Esmu tā, kura no Rīgas aizbēga uz Rēzekni. Tāpēc šodien visvairāk priecājos par iespēju satikt savus klasesbiedrus!

Labākie numuri koncertā? Noteikti *Vēderdejas* un *Pelnušķīte!*

Galvenais — lietus mums netraucēja izbaudīt šo dienu lieliskā omā.

Ināra Birnīte

(Rīga)

Rēzeknē pēdējoreiz biju pirms daudziem gadiem... Nu bija iemesls te ierasties. Līdzī atvedu arī draudzenes: parādīt Latgales Māras pieminekli un šo festivālu. Kopā izstaigājām pilsētu. Tā ir ļoti patīkama sajūta tik lielos svētkos būt kopā ar sen neredzētām draudzenēm. Ir liels prieks arī par jauniestudētiem, vēl neredzētiem priekšnesumiem!

Mairita Ansona

(Rīga)

Šodien ir ļoti forša sajūta! Vispār jāsaka, ka līdz šim nevienā festivālā neesmu bijusi. Ināra mani atveda līdzī, un esmu viņai pateicīga par to. Koncertā vislabāk patika vēderdejošanas no Kuldīgas.

Tāpēc ka starp nedzirdīgajiem šāds priekšnesums ir kaut kas neredzēts! Vēl man patika *Pelnušķīte* — puīši izskatījās tik amizanti kā meitenes!

Nākamgad noteikti braukšu uz Smilteni. Kaut tikai būtu labs laiks! Bet vispār viss ir super! Novēlu organizatoriem — lai vēl vairāk skatītāju apmeklētu šos festivālus. Paldies!

Laura Gaile
(Rīga)

Jūtos šeit patiešām labi! Man kā vādzirdīgai tuvi visi mūzikas ritmi, visas melodeklamācijas! No dejām visvairāk patika Kuldīgas dāmu uzstāšanās. Viņas dejoja lieliski, pati vēlētos kaut ko tādu apgūt. Vēlējos redzēt šo deju dzīvajā izpildījumā, ne tikai TV ekrānā, un, lūk, šīs dāmas manu sapni piepildīja! Nu atliek pašai ķerties pie lietas un apgūt šo mākslu. Kāpēc pati neesmu uz skatuves? Man tomēr labāk patīk skatīties nekā pašai uzstāties. Es vairāk orientējos uz sportu.

Regīna Razumova, Jeļena Oļehnoviča

(Daugavpils)

Esam pirmo reizi šādā festivālā un mūsu emocijas ir spilgtas! Protams, vislabākie bija mūsējie — daugavpilieši (*smaida*). Ļoti savaldzināja arī *Irīnas* dziesma! Skaista meitene un tikpat skaista dziesma!

Arī liepājnieki bija ļoti labi sagatavojuši iznācienu. Rīgas bērni mūs ļoti pārsteidza — malači, ka tādu uzvedumu sagatavojuši! Es uzliku dzirdes aparātu un no sirds izbaudīju viņu deju iestudējumu.

Dana un Līga

Līga Taube

(Rīga)

Esmu mūzikas terapeite no Bērnu un jaunatnes radošo spēju attīstības centra «Namiņš». Dana Kalpiņa mani uzaicināja strādāt ar bērniem nometnē «Deja klusumā». Esmu patiešām sajūsmā par jaunajiem dejojājiem, kuri tikai 5 dienās apguva šādu lielu deju programmu. Liekas, viņiem mūzika ieplūda dvēselē. Tā viņiem ir vajadzīga! Bērni mācās caur sajūtām, saņemot mūsu jūtas.

Vēl esmu ievērojusi: ja bērns mācās ritmiski kustēties, tas pozitīvi ietekmē viņa valodu. Ar mūzikas palīdzību bērns mācās pārvaldīt arī savu stāju. Ja viņš, piemēram, pūš flautu, stabuli — pirkstu nervi nodod informāciju smadzenēm. Dažādu instrumentu spēle uzlabo bērna domāšanu un nostiprina uztveres spējas, tāpēc esmu par mūzikas mācīšanu nedzirdīgiem bērniem! Starp citu, jau 5 gadus mācu nedzirdīgo meiteni Madaru spēlēt klavieres. Tā kā viss ir iespējams!

Vai bija grūti? Nē, jo bērni darbojās ar lielu atdevi. Un viņi ir ļoti mīļi. Dana Kalpiņa jau ielikusi bērnos lielus pamatus — ritma koordināciju. Tagad mums ir doma parādīt šo deju programmu dzirdīgiem cilvēkiem.

Dana Kalpiņa, nometnes «Deja klusumā» vadītāja

(Rīga)

Nedzirdīgajiem bērniem un jauniešiem deju mācu jau 5 gadus.

Man ir liels gandarījums par šajās dienās paveikto! Vēlos, lai nedzirdīgie apgūtu vēl vairāk jaunu lietu! Un lai publika mācās viņus saprast un pieņemt! Publikai jābūt uzmanīgākai, novēroju, ka daudz cilvēku priekšnesumu laikā plāpā. Bērni to redz, un viņiem sāp sirsniņas!

Man pašai jau ir liela pieredze nometņu organizēšanā, četri gadi būs — ir bijusi nometne, kur starp dzirdīgajiem jauniešiem ir viena nedzirdīga meitene, un ir bijusi nometne, kur bija puse dzirdīgo un puse nedzirdīgo jauniešu. Mans secinājums:

bērni ļoti labi saprotas, un viegli pārvar valodas barjeru.

Rasa Jaša

(Rēzekne)

Mani apvijs prieks — skaists, izdevies festivāls pašu mājās, satikti sen neredzēti draugi! Var just, ka visi koncerta dalībnieki ieguldījuši lielu darbu, tāpēc grūti nosaukt izcilāko uzvedumu — visi bija labi.

Mums, nedzirdīgajiem, vajag biežāk satikties. Mums tas ļoti nepieciešams. Tagad visi dzīvē tik ļoti aizņemti ar darbiem, ka draugi, skaisti mirkli palikuši malā. Vajag biežāk satikties!

Vineta, Gatis Miljoni

(Rīga)

Esam pirmoreiz Rēzeknē un to nenozēlojam. Pilsēta mūs pārsteidza ar savu sakārtotību, skaistumu. Esam atbraukuši bez bērniem un nu varam justies brīvāk, atpūsties un novērtēt šeit notiekošo.

Visam klāt vēl jaukas tikšanās ar klasesbiedriem, draugiem! Tā kā mana sirds velk pie dziesmām, tad īpaši gribu izcelt visus melopriekšnesumus. Izpildītāji tik skaisti un profesionāli zīmēs un kustībās izdziedāja jaukas dziesmas. Tā kā bērni palika mājās, tad šo koncertu tiešām varējām pa istam izbaudīt! Noteikti brauksim arī uz nākamajiem šādiem lieliem saietiem.

Ivars Kalniņš LNJO prezidents

(Rīga)

Latvijas Nedzirdīgo jauniešu organizācija cenšas atbalstīt savu jauniešu da-

lību daudzos nedzirdīgo kultūras pasākumos ne vien Latvijā, bet arī citās Eiropas valstīs, lai viņi varētu paplašināt aktiermākslas talantus un gūt pieredzi. Mēs esam ievērojuši, ka citās valstīs teātra vai kino tēma par nedzirdīgajiem vienmēr ir populāra. Tas nenozīmē, ka viņi izsmej savu identitāti un savu kultūru, bet elementāri atklāj skatītājiem līdz tam nezināmas, neapjaustas nedzirdīgo kultūras īpatnības.

Runājot par uzvedumu «Pelnušķīte», kur galvenā darbība ir dzirdes aparāta nevis kurpes pazaudēšana, — citās valstīs šis sižets sen izrādīts, var teikt, pat novecojis. Latvijā savukārt šāds uzvedums daudziem noteikti ir jaunums, tāpēc tā ideja guva dzīvu atsaucību gan aktieros, gan skatītājos. Mēs zinām, ka humora piesātināti uzvedumi vienmēr aizrauj nedzirdīgo publiku arī Latvijā.

Elfa un Ivars

Milzīgs paldies Elfai Zariņai, kas sagatavoja scenāriju, rūpējās par katru dalībnieku, saskaņoja mēģinājumu laikus, sameklēja skatuves tērpus, rūpējās par dekorācijām un dalībnieku atlasī šim pasākumam. Paldies arī Marutai Piterniecei par atvēlēto «Rītausmas» zāli mēģinājumiem.

Peters Polaks, Pelnušķītes režisors

(Rīga — Slovākija)

«Elfa Zariņa man piedāvāja šo Pelnušķītes ideju un pieaicināja mani par režisoru jauniešu grupai. Izvēlējamies spēlētājus, un neviens arī neatteicās. Uzvedums tapa ļoti ātri un viegli — dažos mēģinājumos bijām jau gatavi uzstāties! Mums galvenais, kam pievērsām uzmanību: mimika, seja, kustības! Ideja par puīšu pārgērbšanos par meitenēm arī nāca no Elfas. Bija mums tāds pasākums, kur jau iezīmējās šī ierosme «Viņš un Viņa», tas visiem ļoti patika.

Jādomā par to, kāpēc publika koncerta laikā plāpā, iet uz kafejnīcu, kā tas notiek Nedzirdīgo dienas koncertā... Pirmoreiz to visu ieraugot, pats biju šokā! Bet kāpēc tā notiek? Domāju, tāpēc ka daudzi uz skatuves tikai dzied! Labi, viens, divi, bet ne jau tik lielā mērā — visi!

Nedzirdīgajiem galvenais ir kustības un mimika. Tad ir efekts! Jau 2004. gadā,

kad vadīju Slovākijas festivālu, mana mīļotā meitene no Latvijas — Alise ievēroja, ka toreiz skatuvē esošie maz dziedāja, vairāk ar kustībām izspēlēja notikumus. Un kustībām jābūt tādām maigām, dabiskām. Tagad mūsējie latviešu aktieri ir tikuši līdz tādām pašām līmenim! Es teiktu — augstam! (Smaida.)

Es nenāku no mākslinieku ģimenes, bet uz mākslu esmu tiecies jau no bērnības, kad, būdams pavisam maziņš, visus smidināju. Tā arī sāku spēlēt teātrī — sākumā mazas lomiņas, tad jau lielākas un lielākas. Tas man vienkārši ir gēnos. Protams, mans sapnis ir strādāt par labi apmaksātu režisoru. Pašlaik man maizes darbs jau ilgi ir saistīts ar galdniecību. Strādāju Latvijā, jo Slovākijā patiesībā ir grūtāk dabūt darbu.

Kad ar smaidu prasīju, vai tā ir likumsakarība, ka režisora mīļotā meitene Alise Vāvere tiek pie galvenajām lomām (bija Sniegbaltīte, tagad Pelnušķīte), tad mums blakussēdošie puīši Ivars un Vladimirs metās aizstāvēt viņu un apgalvoja, ka Alise vienkārši ir ne tikai ļoti skaista, bet arī talantīga un kā radīta tieši tādām lomām. Citādu Sniegbaltīti un Pelnušķīti viņi nevarot iedomāties! Liekas, skatītāji arī!▲

Peters un Alise

Paldies!

Rīgas biedrībai ziedojuši šādi biedri: Zinaida Pantja, Zlgrida Zukauskā, Viktors Jefimovs, Anita Lide, Staņislava Strupka, Georgs Strupka, Ivars Epnars, Raimonds Epnars, Māija Rūce, Viesturs Rūce, (1Ls); Tekla Pivina, Vitālijs Pivins (1,50Ls); Aleksejs Gončarovs, Anna Gončarova, Antonīna Ratniece, Mārite Miežite, Anita Miežite, Antonija Birjukova (2Ls); Velta Timmermane, Jānis Timmermanis (2,50Ls); Ingrīda Rudzīte (3Ls); Suljiko Kandelaki (4Ls);

Pārdod

...labu 2 — istabu dzīvokli (50 m², 7/9) Purvciemā, pie Mēbeļu nama. 80.000 EUR. Tel: 29180534 vai personiski interesēties redakcijā.

Radniecīgā organizācijā: Jaunieši iegūst balvu

Ivars Kalniņš

Latvijas Nedzirdīgo jauniešu organizācija (LNJO) atzīmēta sakarā ar Eiropas programmas «Jaunatnei» ietvaros organizēto Baltijas jauniešu nedēļas pasākumu, saņemot balvu nominācijā «Aktīvie kaimiņi». LNJO projekta «Baltijas Nedzirdīgo jauniešu apmaiņas 1°» mērķis bija organizēt pirmo nedzirdīgo jauniešu nometni, un tā notika pagājušajā gadā Valdemārpilī, kur piedalījās 40 nedzirdīgie jaunieši no Igaunijas, Lietuvas, Polijas un Latvijas.

Uz projekta nominācijas pasniegšanas

ceremoniju bija ieradusies jauniešu organizācijas, klubu un centru pārstāvji no visas Latvijas. LNJO viceprezidente un šī projekta vadītāja Karīna Beisone saņēma nominācijas balvu no bērnu un ģimenes lietu ministra Aināra Baštika rokām.

Šis projekts guvis arī starptautiskās nedzirdīgo jauniešu organizācijas atzinību. Baltijas Nedzirdīgo jauniešu apmaiņas nebeidzas — šogad tās organizēja Lietuvas kolēģi, un 10 nedzirdīgie jaunieši no Latvijas piedalās šādā nometnē 13.—23. augustā Kauņā, Lietuvā.

Piedāvā mācīties: Uzmanību — RRC koledža

Valsts aģentūra «Sociālās Integrācijas centrs» ir vienīgā profesionālās rehabilitācijas iestāde Latvijā, kurā cilvēki ar invaliditāti īpaši piemērotās telpās apgūst darba tirgū pieprasītas profesijas. Ja jums ir vidējā izglītība, piedāvājam Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas Koledža RRC, pēc kuru beigšanas būs iespēja veiksmīgi konkurēt darba tirgū.

Ar Eiropas Savienības finansālu atbalstu iespējams bez maksas apgūt studiju programmas, kuras pieprasa darba devēji visā Latvijā:

- ❖ Mārketinga un tirdzniecība
- ❖ Cilvēkresursu vadība
- ❖ Grāmatvedība un nodokļi

Šo nozaru speciālisti ir pieprasīti gan valsts un pašvaldību iestādēs, gan privātajās struktūrās.

Studiju ilgums 2,5 gadi dienas nodaļā. Pēc studiju beigšanas ir iespēja turpināt studijas Rīgas Tehniskās universitātes atbilstošajās studiju programmās, iegūstot bakalaura grādu.

Jaunums: studiju programma «Viesniņu servisa vadība». Viesmīlības serviss pašlaik strauji attīstās visā Latvijā, un tam vajadzīgi zinoši speciālisti. Kāpēc lai tie nebūtu jūs?

Iepazīsimies!

Labprāt satiktu nopietnu, saimniecisku un sirsniņu vīrieti bez kaitīgiem ieradumiem (līdz 45) draudzīgu, ilgstošu attiecību veidošanai. Man 38, esmu juridiski brīva un finansiāli neatkarīga sieviete, kas ilgojas pēc drauga. Gaidīšu vēstuli un foto uz redakcijas adresi: Natālijai, laikraksts «Kopsolī», Elvīras iela 19, Rīga, LV — 1083.

Studēt izdevīgi!

Studiju ilgums — 2 gadi dienas nodaļā.

Kāpēc cilvēkiem ar invaliditāti studēt ir izdevīgi? Studijas, dienesta viesnīca un ēdināšana cilvēkiem ar invaliditāti ir bez maksas. Tiek kompensēti arī transporta izdevumi, nodrošināts medicīnu, psihologu, sociālo darbinieku atbalsts.

Koledžas vide ir pielāgota cilvēkiem ar invaliditāti, ir mūsdienīgs tehniskais nodrošinājums, kā arī dota iespēja paralēli mācībām iegūt autovadītāja apliecību.

Pirms mācību uzsākšanas tiek noteikta profesionālā piemērotība, lai izvēlētos katra cilvēka veselības stāvoklim un spējam piemērotāko profesiju.

Papildus informāciju par izglītības iespējām valsts aģentūras «Sociālās integrācijas centrs» Koledža RRC iespējams uzzināt mājaslapā www.sic.gov.lv vai zvanot pa tālruniem 67811757; 67811759; 67811750.

Būsim gandarīti, ja pastāstīsiet par šīm izglītības iespējām saviem draugiem, kaimiņiem, radniekiem un paziņām, kuriem ir invaliditāte.

Ceram, ka mūsu kopīgā darba rezultātā būtiski uzlabosies cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitāte un spēja konkurēt darba tirgū!

Vēlētos iepazīties ar simpātisku, saprotošu un strādīgu vīrieti bez kaitīgiem ieradumiem, kam patīk dzīve lauku vidē, dabas tuvumā. Esmu čakla un sirsniņa nedzirdīga sieviete (41), kas vēl cer dzīvē satikt patiesu draugu. Gaidīšu vēstuli:

**Guntai, «Jaunaizpurvi»,
Aizkraukles pagasts LV 5102.**

Mīli sveicam!

Nāk rudens — ražas laiks dārzos, tīrumos, druvās. Ražas laiks arī jūsu dzīves gājumā, kad padarītais darbs nes augļus — ģimenes mīlestību, tuvinieku pateicību, sabiedrības cieņu un atzinību. Lai nākamās dzīves gadus pavada dzīvesprieks un gandarījums par to laiku, kas jau aiz muguras.

*Nebēdāju grūta mūža,
Man lustīga dvēselīte;
Savu mūžu aizvadīju
Ar priecīgu dvēselīti.*

85

11. IX HERMANIS ARNTS, Valmieras

75

3. IX VILHELMĪNE OSTROVSKA, Rīgas

70

17. IX VISVARIS JĒKULIS, Liepājas

24. IX VILMA GREGORE, Ventspils

65

13. IX ROZE FAUSTE, Rīgas

16. IX JĀNIS MĪLGRĀVIS, Rīgas

18. IX JĀNIS MIHAILOVS, Rīgas

28. IX EDĪTE JIRGENA, Valmiera

60

20. IX SERGEJS PETROVS, Rīgas

55

14. IX OLGA KATKOVSKA, Rīgas

28. IX VIKTORS IVANOVŠ, Rīgas

50

17. IX ANITA SLAVINSKA, Daugavpils

Īpašais sveiciens

Kā spožu saules kamoliņu

Sūtām tev šo sveicienīņu.

Svētkos atšķelini viņu —

Pilns tas mīļu sveicienīņu!

Sveicam **MAIGU DREIŽI** apalajā jubilejā!

Lai Laima nes klēpjēm mīlumu un
rieksta čaula slēdz bēdas!

Liepājas pensionāri

Pateicība

Jutos negaidīti pārsteigta, pat šokēta, saņemot tik daudz mīļu, siltu apsveikumu savā jubilejā. Man trūkst vārdu, lai izteiktu savijņojumu un aizkustinājumu, sajūtot tik daudz mīlestības no jums.

Mani mīlle, mīlie, visi, visi, kas sūtījāt man apsveikumus un labus vārdus — liels, liels, liels paldies jums visiem. Es arī jūs visus mīlu!

Dace Lāce

Galvenā redaktore: Ilze Kopmane
Datormakets: Irina Kristoforova

**Jebko ir vieglāk izjaukt
nekā salikt. Mērija tikums**

Par konsultācijām un perspektīvām: Zināšanas, kas zelta vērtē

Zigmārs Ungurs

Jūnijs bija mēnesis, kad visaktīvāk notika konsultācijas. Un tas ir saprotams: jūnijā noslēdzās Vara Strazdiņa vadītā aktivitāte «Uzņēmējdarbības pamati», kuras nobeigumā lekciju klausītājiem vajadzēja iesniegt savus biznesa plānus.

Un te nu konsultācijas biznesa plāna rakstīšanā izrādījās zelta vērtē, un uzņēmējdarbības konsultante Solvita Vītola kļuva ļoti populāra un pieprasīta mūsu topošo biznesmeņu vidū. Jāatzīst, ka viņa tiešām ļoti profesionāli sniedza mūsu cilvēkiem tik nepieciešamo palīdzību, detalizēti izskaidrojot visas biznesa plāna sadaļas, tēmas, kā arī paša biznesa plāna būtību.

Kad, beidzot lekciju kursu, klausītāji bija uzrakstījuši savus biznesa plānus, konsultante sniedza to izvērtējumu.

Diemžēl pēc apliecinātu saņemšanas pieprasījums pēc konsultācijām ir stipri samazinājies — jūlijā pieprasījums saglabājies tikai uz psihologa konsultācijām, un tas uzvedina uz dažām pārdomām.

Acīmredzot, daudziem mūsu cilvēkiem ir nepieciešams psiholoģisks atbalsts, iedrošināšana, lai vispār saņemtos un noticētu, ka arī viņi spēj iesaistīties uzņēmējdarbībā un kaut ko paveikt.

Daudzi psihologa konsultācijās meklēja arī atbildes uz jautājumiem, kā veidot komandu, kā risināt konfliktsituācijas, kādām jābūt priekšnieka un padotā attiecībām, kā uzturēt labas attiecības darba kolektīvā. Kā zināms, attiecības darba kolektīvā ir ļoti svarīgas veiksmīgam un perspektīvam biznesam, taču jāšaubās, vai to veidošanu var apgūt dažās konsultācijās. Būtu ļoti lietderīgi, ja psihologa konsultācijas būtu pieejamas pastāvīgi, ne tikai uz projekta laiku — līdz septembra beigām.

Man gribas izvirzīt tādu jautājumu: kāpēc tie daži cilvēki, kuri jau nodarbojas ar savu mazo biznesu, sākumā pieteicās un pirmo mēnesi apmeklēja lekcijas, vēlāk pārstāja nākt? Viņi neizrādīja arī interesi par konsultācijām, kas liecina, ka faktiski viņi nav nekādi biznesmeņi, jo neviens īsts uzņēmējs nelaistu garām iespēju saņemt augstas klases profesionāla, piemēram, biznesa augstskolas «Turība» Uzņēmēj-

darbības vadības fakultātes dekānes, docentes S. Vītolas konsultācijas, turklāt pilnīgi par velti!

Var saprast, ka šiem cilvēkiem traucēja lielā aizņemtība, bet, no otras puses, bez teorētiskām zināšanām uzņēmējam nav nākotnes. Uz īsu brīdi var izmantot paaugstināto pieprasījumu kāda pakalpojuma tirgū, taču, kad tas noplaks, bizness izputēs.

Piemēram, pašlaik vēl turpinās celtniecības bums, celtnieki ir ļoti pieprasīti, un mūsu uzņēmīgie cilvēki to izmanto. Taču, ja viņi neapgūs zināšanas par biznesa vadību un vismaz pamatzināšanas ar to saistītajās jomās, piemēram, grāmatvedībā, psiholoģijā, lietvedībā, finanšu operācijās, tad viņu biznesam pilnīgi noteikti nebūs perspektīvu.

Paaugstinātais pieprasījums pēc pakalpojuma agrāk vai vēlāk kritīsies, firmu starpā sāksies asa konkurence par izdzīvošanu un uzvarēs zinošākie, vispusīgākie. Žēl, ka mūsu uzņēmīgie cilvēki to nesaprot.

Zināšanas ir pamati, uz kuriem var būtēt biznesu — māju. Ja pamati ir nedroši, arī bizness būs nedrošs.

Uz jautājumiem atbild Roberts Kesenfelds: Guvumi un vēlmes

Tu esi beidzis kursus. Ko tu personiski visvairāk iegūvi no šajā projektā notikušām lekcijām un konsultācijām?

Pats galvenais ieguvums ir informācija un zināšanas par daudzām uzņēmējdarbībā nepieciešamām lietām. Ļoti svarīgi bija apgūt uzņēmējdarbības pamatprincipus: ar ko un kā sākt.

Sākumā uz lekcijām nāca daži, kuri jau nodarbojas ar savu sīko bizne-

su. Taču vēlāk viņi pārtrauca apmeklēt lekcijas. Kā tu domā, kādi tam bija iemesli? Vai laika trūkums, nevēlēšanās mācīties vai varbūt pašpārliecība, ka viņi savu biznesu varēs organizēt arī bez zināšanām?

To es konkrēti nezinu, nepajautāju viņiem. Bet liekas, ka viņi īsti neizprata zināšanu nozīmi.

Kuras bija tev personiski noderīgākās lekcijas?

Negribētu izcelt kādu atsevišķu tēmu, manuprāt, katrai lekcijai bija sava nozīme, lai papildinātu kopējo zināšanu spektru. Arī šķietami garlaicīgā lekcijā var iegūt tādu informāciju, kura vēlāk kādā konkrētā situācijā var ļoti palīdzēt. Jo vairāk zināšanu, jo vieglāk atrast risinājumus problēmām, kuras pastāvīgi rodas uzņēmēja darbībā.

Kuras konsultācijas tev bija vis-

noderīgākās? Kāpēc?

Ļoti nepieciešamas bija konsultācijas pie uzņēmējdarbības konsultantes S. Vītolas, jo bez šīm konsultācijām grūti būtu uzrakstīt savu biznesa plānu. Arī psihologa konsultācijās uzzināju, kā risināt līdz šim man neskaidrus jautājumus. Vēl varu pieminēt finanšu konsultācijas — apguvu finanšu darījumu kārtošanu caur internetu.

Par kādām tēmām tu vēl gribētu papildus lekcijas vai konsultācijas?

Gribētu daudz vairāk uzzināt par atsevišķu uzņēmējdarbības jomu attīstības prognozēšanu, par uzplaukuma priekšnoteikumiem un riska faktoriem. Tāpat nepieciešamas ekonomista konsultācijas.

Vai tev pietika ar šo īso kursu, kurā tika iegūti tikai paši pamati? Vai tomēr jūti vajadzību šobrīd jau iegūtās

pamatzināšanas padziļināt?

Trīs mēnešos apguvu to, ko tik īsā laikā varēja apgūt, bet zināšanas vienmēr ir noderīgi padziļināt.

☛ **Kā tu domā reāli izmantot iegūto kursu beigšanas apliecību?**

Noteikti gribētu izmantot šādu iespēju,

tikai nav īsti skaidrs, kādā veidā to darīt, kādas priekšrocības tās dod ES fondu naudas piesaistē. Būtu ļoti vērtīgi, ja kādā lekcijā pārstāvis no Ekonomikas ministrijas paskaidrotu visu, kas saistās ar ES fondu naudas saņemšanas iespējām uzņēmējiem, sevišķi tikko iecerētiem vai nesen

nodibinātiem uzņēmumiem.

☛ **Ja LNS realizētu vēl kādu līdzīgu projektu par apmācību uzņēmējdarbībā, vai tu piedalītos?**

Protams! ▲

Pārdomas noslēgumā: Papildus lekcijas, mazākas grupas

Varis Straziņš

Mana aktivitāte «Uzņēmējdarbības pamati» sākās ar klausītāju kontingenta apzināšanu, kas būtu ieinteresēti piedalīties lekcijās. Pieteicās divas reizes vairāk interesentu nekā tika plānots projektā.

Paralēli precizēju arī lektoros paredzētām lekcijām, kā arī lekciju grafiku. Veiksmīgi tika nokārtots jautājums par lekciju telpām un kafijas galdu pārtraukumos. Uzreiz jāsaka, ka ar telpām un lekciju tehnisko nodrošinājumu visā aktivitātes periodā problēmu nebija.

Kad sākās lekcijas, pirmajā mēnesī no klausītāju puses bija liela aktivitāte. Intereses līmenis augsts, visi bija ieinteresēti uzzināt kaut ko jaunu, interesantu, nebijušu. Daudzi lekciju klausītāji aktīvi diskutēja ar lektoriem, sekoja līdzī tēmai.

Bet diemžēl bija arī tādi, kas vieglprātīgi pieteicās, bet reāli nenovērtēja savus laika resursus vai vēlēšanos

apmeklēt lekcijas. Jau pirmā mēneša beigās bija redzams, kuriem tiešām vēlēšanās nopietni mācīties. Lekciju apmeklētības kritumam iemesls varētu būt arī dažu lektoru virspusēja pieeja lekciju pasniegšanas veidam.

Otrā mēneša beigās sāku klausītāju uzmanību pievērst biznesa plāna veidošanai, izstrādāšanai. Izrādījās, ka lielākai daļai par to bija visai miglains priekšstats. Pamazām ar uzņēmējdarbības konsultāciju palīdzību tika noskaidrota biznesa plāna būtība un saturs. Ar rakstīšanu gan gāja samērā grūti, jo bija jāņem vērā mūsu cilvēku verbālās valodas līmenis.

Vēl bija jāveic uzņēmējdarbība prakses vietā, jāuzrāda, ka klausītājs veicis arī kaut ko praktiski. Par šo prasību varētu padiskutēt — daļa klausītāju vēl tikai mācās, nekādas praktiskās iemaņas viņiem nav. Vārdu sakot, viņiem vēl viss priekšā.

Kad visi paredzētie uzņēmējdarbības pamatu apmācības aktivitātes punkti bija izpildīti, varēja rīkot svinīgo noslēgumu.

Divdesmitā jūnija vakarpusē visi, kas bija pacietīgi noklausījušies lekciju tēmas un veiksmīgi sagatavojuši biznesa plānu, varēja pulcēties uz nobeiguma apliecību pasniegšanu.

Atcerējāmie, kā esam 3 mēnešu garumā apmeklējuši lekcijas, kā veicies ar biznesa plāna rakstīšanu un citus spilgtākos notikumus. Tad projekta vadītājs Arnolds Pavlins pasniedza nobeiguma apliecības.

Savā uzrunā projekta vadītājs sniedza skaidru priekšstatu par apliecību izmantošanas perspektīvām. Pēc tam visi kopā vēl pakavējāmie pie kafijas galda, dalījāmie iecerēs uzņēmējdarbības uzsākšanā, vārdu sakot, nākotnes iecerēs.

Nobeigumā — daži secinājumi un ieteikumi! Būtu vēlams vēl dziļāk apgūt uzņēmējdarbības jomu. Vajadzētu papildus lekcijas juridiskajos, ekonomiskajos, biznesa vadības jautājumos. Un grupai vajadzētu būt mazākai, apmēram 5 — 7 cilvēku sastāvā. ▲

Pirmais posms beidzies : Projekts turpinās

Arnolds Pavlins, projekta vadītājs

Šāda projekta LNS vēl nav bijis. Varbūt arī vairs nebūs. Šis bija pirmais mēģinājums, vēl pirms dažiem gadiem neiedomājams. Mēs esam ļoti koncentrējušies uz sociālo rehabilitāciju, dažādiem palīdzības pasākumiem, mazāk uz patstāvīgas, atbildīgas uzņēmējdarbības atbalstu.

Business, mārketing, ekonomika, grāmatvedība — tikko par to iemināmie, tā pretī: «Nē, nē! Nedzirdīgie to nevar, nedzirdīgiem tas nav piemērots, mums nav zināšanu!» Tā bija uzdrīkstēšanās un risks — iecerēt šādu projektu un to realizēt.

Pirmais posms nu ir beidzies. Varam novērtēt to, kas paveikts, kas izdevies, kas ne. Domāju, ka galvenais ieguvums ir tas, ka mēs paši sev esam pierādījuši, ka spējam, ka varam realizēt projektus uzņēmējdarbības veicināšanai, ka mums ir cilvēki,

kuriem tas ir vajadzīgs. Ir mums biedri, kas grib uzsākt savu privāto biznesu, nevis raud par grūtiem laikiem, par savu nelaimīgo dzīvi, bet mēģināt pašī savām rokām (galvām!) mainīt savu dzīvi. Tas ir man un visiem mums lielākais ieguvums! Tas ir pamats turpmākiem darbiem, turpmākiem projektiem.

Jā, sākumā bija 18, bet pabeidza kursu un apliecības saņēma 11 klausītāji. Bet vai kāds pirms gadiem pieciem varēja iedomāties, ka mums būs vienpadsmit nedzirdīgie, kuri ir gatavi uzsākt savu biznesu? Ka mēs spēsim no «savējiem» savākt lektoru komandu?

Es domāju, ka šis projekts kā neviens cits parāda, ka laiks ir mainījies. Prasītāju un «nespējnieku» laiki pāiet. Nāk jauni cilvēki, idejas, iespējas, un LNS ir gatava strādāt jaunajos apstākļos. Palīdzēt cilvēkiem ne tikai sociālajos jautājumos, bet pat tik specifiskos kā uzņēmējdarbība.

Projekts nebūt vēl nav beidzies. Mums vēl daudz dažādu pasākumu un aktivitāšu. Es ļoti ceru, ka arī tās būs lietderīgas un pieprasītas — gan konsultācijas, gan I. Kalniņa sarakstītā grāmata «Korporatīvais mārketing», gan lekciju materiālu apkopojums un «antidiskriminācijas» disks, gan pārējās aktivitātes, kas ilgs pat vēlām rudenim. Aicinu visus interesentus aktīvi izmantot projekta «Darbs klusumā» dotās iespējas un apmeklēt mūsu pasākumus. ▲

Eiropas Sociālā fonda un Latvijas valsts budžeta finansētā, Sabiedrības integrācijas fonda administrētā Latvijas Nedzirdīgo savienības projektā «I=I+I (Integrācija ir informācija plus izglītība)» materiāli sagatavoti ar ES finansiālu atbalstu.

Par to saturu pilnībā atbild Latvijas Nedzirdīgo savienība, un tie nekādā ziņā neatspoguļo ES viedokli.

Atbildīgais par ziņu lapas saturu: Zigmārs Ungurs
Izddevumu tehniski sagatavoja: laikraksts «Kopsoli»